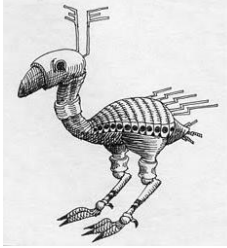

Censor

Op bladzij 54 staat de opdracht: schrijf op "ik ben een briljante en productieve schrijver" (schilder, beeldhouwer, filmmaker) en merk op wat de censor te melden heeft. Dit schreef ik op 30 augustus 1999 in mijn dagboek:

Dus ik stil, wachten wat hij zeggen zou, hij zei niet veel, murmelde wat in de trant van "oja? wie zegt dat?" Maar uiteindelijk stond ik op van de bank en bedacht dat ik beter iets nuttigs kon gaan doen. Ik ging weer aan tafel zitten om verder te gaan met foto's inplakken. Ik sloeg het album open – ho! stop!
Daar had de Censor me op slinkse wijze weggerukt uit mijn serieuze beschouwingen – had helemaal niet geprobeerd mijn eigenwijze opmerkingen te pareren, maar had me gewoon mijn plaats gewezen: "Doe maar iets nuttigs, dat is veel beter."

Goed, Censor, dus jij vindt schrijven niet nuttig. Wie ben jij eigenlijk? Van wie heb jij je gedachten allemaal geleend?

"Ik ben een talentvol schrijver." Waarom haal ik die aanhalingstekens niet weg? Ik ben een talentvol schrijver.

"Ach nee, sufferd, er zijn er veel meer die beter schrijven dan jij. Er zijn er veel meer die meer te vertellen hebben, jij met je luxe-bestaan, je onbenullige probleempjes."

Ik heb geen recht van spreken, Censor? Wanneer heeft iemand dat dan wel? Wat is Recht van Spreken trouwens, een fundamenteel mensenrecht dacht ik. Er zijn veel betere schrijvers dan ik, maar ik ben op mijn eigen manier goed – niemand vult de bladzijde zoals ik dat doe.

"Met oeverloos gezwets zeker, je lijkt wel een Franse film, wat koop je ervoor?"

Koop je ervoor? Aha, jij wilt geld zien, Censor. Wie ben jij? Ik ga oefenen, Censor. Ik heb een cursus aangevraagd en ik ga schrijven, ik ben altijd erg gelukkig geweest als ik schreef, of zoniet, dan in elk geval doordacht ongelukkig.

Ik ben een talentvol schrijver.

"Ach onzin, jij houdt toch nooit iets vol, jij maakt niets af, jij zet niet door."

Wat heb ik eigenlijk ooit willen worden? Ik ben Engels gaan studeren omdat ik

*break break break
on thy cold grey stones
oh sea*

zo mooi vond en Engels kan mooi zijn, bondiger dan Nederlands maar tegelijk onduidelijker ook, wolliger. Ik ben bibliotheekacademie gaan doen omdat ik van boeken hield, het werk leuk vond, het helpen van mensen maar ook het ordenen en opdiepen van informatie. Ik ben bibliothecaresse van beroep, zo voelt het nog altijd. Mooi schaduwberoep voor een schrijver. En dan kunstgeschiedenis, een luie, lege geest die schreeuwde om vulling, om bezigheid. Eruditie opdoen, inzicht krijgen in tijdgeesten. Is dat ook weer niet typisch een studie, een beroep voor een gemankeerd artiest?

Ik ben een talentvol schrijver.

Ik had pas kennisgemaakt met de Censor, en begon zijn slinkse streken door te krijgen.

Later ben ik onderscheid gaan maken tussen de Censor en de Neanderthaler. Op mijn [blog](#) staat een uitgebreid stuk over het verschil tussen die twee. Neanderthaler houdt je van je werk met huishoudelijke klusjes en zorgzame in-de-watten-leg-opmerkingen, Censor kraakt alles af wat je doet.

Narrative Time Line

Cameron stelt voor om je leven in blokken van 5 jaar te verdelen, en per blok te bekijken wie er toen de meeste invloed heeft gehad. Dit idee werkt ze verder uit in *The Vein of Gold*. Je kent het idee van de tijdslijn: het schema met data en jaartallen achterin een geschiedenisboek, een overzichtelijke voorstelling van de gebeurtenissen. Als je voor je eigen leven een "vertellende" tijdslijn maakt, kom je erachter wie in die periode jouw verhaal (deels) schreef. Toen je klein was je ouders, op school je leraren, je vrienden, later misschien je partner of je werkgever ... Het is de moeite waard om uit te zoeken of je het nog eens bent met wat er toen over je beweerd is.

Zo ging ik er voor mezelf vanuit dat ik geen doorzettingsvermogen had. Nee, dat stond heus vast. "Jij maakt nooit iets af." Een in steen gehakte waarheid. Zelfs het feit dat ik een afstudeerscriptie had geschreven veranderde niets aan die zekerheid in mij.

Pas nu weet ik: ik zet alleen door – en dan ook totaal – als ik dat zelf de moeite waard vind. Ik zet niet door als ik diep van binnen weet "dit is niet mijn ding, ik vind dit onbelangrijk."

Een ander bekend feit over mij was "jou waait alles aan." Dat leidde tot twee misvattingen in mijn leven. Ten eerste dacht ik dat iets geen waarde had als het gemakkelijk ging. Nee, alles moest met zwoegen en zweeten bereikt, anders telde het niet. Telde? Hield iemand de score bij dan? In elk geval waren al die 'vanzelf' geschreven columns van mij dus niet van belang.

De tweede misvatting lag gecompliceerder. Ik was er zo aan gewend geraakt dat dingen bij mij makkelijk hoorden te gaan, dat ik dat waarvoor dat niet gold afdeed als onbelangrijk, oninteressant. En ik deed ze niet, want

De wereld is vol mensen die niet meer luisteren naar zichzelf, of alleen luisteren naar hun burens om uit te vinden wat ze moeten doen, hoe ze zich moeten gedragen, en voor welke waarden ze moeten leven.

Joseph Campbell

jemigdepemig, dan zou ik door de mand vallen! Daarom ging ik pas op mijn vijftigste voor het eerst naar de sportschool. En nee, een turner word ik nooit, maar veel gezonder wel.

Het is van belang om al die 'feiten' over jezelf op te sporen, en te bekijken of ze nog gelden, en hoe ze je beperken. In *The Vein of Gold* staat daarover een prachtig citaat van ←Joseph Campbell, een van mijn andere goeroes.

Leg een map aan met losse blaadjes voor elke periode van vijf jaar. Beantwoord per periode de volgende vragen:

Waar woonde je?

Wie speelden in die periode de belangrijkste rol in je leven?

Waren er huisdieren (van jezelf of van iemand anders) die van belang waren?

Favoriet eten?

Favoriet spel?

Favoriete muziek?

Beste vriend(in)?

Favoriet speelgoed?

Liefste hobby's?

Belangrijkste interesses?

Favoriete kleren?

Belangrijkste gebeurtenissen?

Welke herinneringen zijn het duidelijkst / het belangrijkste?

En probeer dan na te gaan hoe over deze periode gesproken wordt. "Dat was een heerlijke tijd, we woonden daar zo fijn!" Oja? Miste je je vroegere vriendjes niet heel erg? Voelde je je niet alleen op die grote kamer

helemaal op zolder? Probeer zo van alle periodes na te gaan wat je zélf voelde.

En nee, dat hoeft niet morgen af. Leg die vragen in je map, en dan komen de antwoorden wel eens bij je op.

Affirmaties

Ik vond het idee van affirmaties altijd nogal vaag en geitenwollensokkig. Tot ik een chiropractor kreeg die ook aan [kinesiologie](#) deed. Als ik de affirmatie die hij speciaal voor mij had uitgezocht in mijn hoofd hield, kon hij mijn been niet omlaag duwen. Een zeer merkwaardige sensatie die me toch wat meer waarde aan affirmaties deed hechten.

Je kunt een affirmatie uitzoeken uit het boek, je kunt eens op het [web](#) snuffelen, of je kunt ze zelf bedenken.

Ze zeggen altijd dat een affirmatie niet negatief gesteld mag zijn. Toch heb ik het meest gehad aan die hiernaast →

Ook gewoon zeggen: "Ik ben schrijver" kan al veel doen voor je zelfvertrouwen, of "ik ben gezond en sterk." En deze, voor als je weer eens denkt dat je egoïstisch bent: "Ik verdien alle geluk, voorspoed en welvaart die op mijn pad komen."

Maak een kunstwerkje van je favoriete affirmatie(s) en kopieer dat, zodat je het op heel veel plaatsen in je huis tegenkomt. Vind je het een beetje gênant tegenover je medebewoners? Laat de tekst dan weg, en houd het plaatje. Dan weet je zelf wel welke woorden erbij horen.

Ik heb niet voor niets gekozen voor een diamant. In 2005 had ik last van een ontstoken schouder. De fysiotherapeut (het was nog in Houston, hij was een Indiaans uitziende man met een staartje en een grote turkoois aan een leren veter om zijn nek) zei dat het onder andere aan mijn houding lag. Stel je voor dat je een grote diamant tussen je borsten hebt hangen, die je aan iedereen wilt laten zien, zei hij.

Dat schokte mij.

Ik realiseerde me dat ik helemaal niets aan mensen wilde laten zien, dat ik krom en onzichtbaar door het leven sloop. Dat het tijd werd – zoveel jaren nadat ik kennismaakte met *The Artist's Way* – om nu éindelijk naar eigen maatstaven te gaan leven, in plaats van altijd aan anderen te bewijzen dat ik mocht bestaan.

Ik hoop dat dit verhaal ertoe bijdraagt dat jij niet zo lang over deze innerlijke verandering hoeft te doen!